

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАЕМНА ЗАШТИТА НА ВЛОЖУВАЊАТА

Се прогласува Законот за ратификација на Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Хрватска за поттикнување и заемна заштита на вложувањата, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 15 март 1995 година.

Број 08-1115/1
15 март 1995 година
Скопје

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Стојан Андов, с.р.

Претседател
на Република Македонија,
Киро Глигоров, с.р.

З А К О Н

ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАЕМНА ЗАШТИТА НА ВЛОЖУВАЊАТА

Член 1

Се ратификува Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Хрватска за поттикнување и заемна заштита на вложувањата потпишан на 6 јули 1994 година во Загреб.

Член 2

Текстот на Договорот во оригинал на македонски, на хрватски, и на англиски јазик гласи:

меѓу Владата на Република Македонија

IZMEĐU VLADE REPUBLIKE MAKEDONIJE

и Владата на Република Хрватска за

I VLADE REPUBLIKE HRVATSKE

поттикнување и заемна заштита на вложувањата

O POTICANJU I UZAJAMNOJ ZASTITI ULAGANJA

Начела

NAČELA

Република Македонија и Република Хрватска (во натамошниот текст: договорни страни), со желба за поттикнување на меѓусебната стопанска соработка во заеднички интерес, со цел за создавање поповолни услови за вложувања на вложувачи на едната договорна страна на територијата на другата, имајќи ја предвид потребата за поттикнување и заштита на странските вложувања со цел за стопански развој на договорните страни; се договорија за следното:

Republika Makedonija i Republika Hrvatska (u daljnjem tekstu ugovorne stranke), želeći poticati međusobnu gospodarsku suradnju na zajedničku dobrobit,

imaјуći namjeru stvaranja pbovoljnih uvjeta za ulaganja ulagatelja jedne ugovorne stranke na teritoriju druge,

priznajući potrebu poticanja i zaštite stranih ulaganja u cilju gospodarskog razvoja ugovornih stranki,

Член 1

Дефиниции за целите на овој договор:

UGOVORILE SU KAKO SLIJEDI:

(1) изразот "вложување" се однесува на било кој имот што го вложил вложувачот на едната договорна страна, под услов вложувањето да е извршено според законите и прописите на другата договорна страна, вклучувајќи:

**CLANAK 1.
Definicije**

Za potrebe ovog ugovora:

а) подвижен и неподвижен имот, гаранции и стварни права како што се право на службеност, хипотеза и законски права;

б) акции, удели или било кој друг облик на учество во друштвата;

в) побарувања кои гласат на пари или други услуги кои имаат стопанска вредност;

г) авторски права, права на индустриска сопственост како што се патенти, заштитни знаци, индустриски дизајн или модели, заштитни марки или имиња, знаци на потекло, знаење (know-how) и углед (goodwill);

д) право на вршење на стопански дејности врз основа на одобрение од државни органи, вклучувајќи дозволи, за пример, за истражување и искористување на природни богатства.

(2) изразот "вложувач" означува било кое физичко или правно лице на едната договорна страна која вложила, вложува, или има намера да вложува на територијата на другата договорна страна.

(3) Изразот "физичко лице" во однос на договорните страни означува било кое физичко лице кое има државјанство на договорните страни на овој договор.

(4) Изразот "правно лице" означува:

а) било каква единица која е формирана на територијата на една од договорните страни и е призната како правно лице во согласност со соодветното државно законодавство;

б) правни лица востановени според правото на било која држава, а кои непосредно или посредно ги контролираат државјаните на таа договорна страна или правни лица кои имаат седиште и вршат стопанска дејност на територијата на таа договорна страна - подразбирајќи контролата да опфаќа претежен дел на уделот во сопственоста.

(5) Било каква промена на формата на вложувањето призната според законите и прописите на договорните страни на чија територија вложувањето се врши, не влијае на природата на самото вложување.

(6) Ако вложувањето е извршено од вложувач кој не е опишан под точка (4б) од овој член, а во кое вложувачот има правичен удел, таквиот вложувач ќе ги ужива погодностите од овој договор во рамките на таквиот непосреден удел. Вложувачот нема да ги ужива погодностите од овој договор доколку предизвика спор спрема друг странски вложувач по договорот за заштита на вложувањата која го склучила договорната страна на чие подрачје е извршено наведеното вложување.

(7) Изразот "исплата" подразбира било која сума на пари кои произлегуваат од вложувања, а особено, но не исклучиво, профит, главница, дивиденди, награди, хонорари или друг приход.

(8) Изразот "територија" го подразбира подрачјето на копно, вода, воздух на Република Македонија односно на Република Хрватска на кое, според меѓународното право, односно држава ги врши своите суверени права на истражување и искористување на

1. Izraz "ulaganje" odnosi se na bilo koju imovinu koju je uložio ulagatelj; jedne ugovorne stranke, pod uvjetom da je ulaganje izvršeno prema zakonima i propisima druge ugovorne stranke, te uz ostalo uključuje:

(a) pokretnine, nekretnine, jamstva i stvarna prava kao što su prava sluznosti, hipoteke i založna prava;

(b) dionice, udjeli ili bilo koji drugi oblik sudjelovanja u društvima;

(c) potraživanja koja glase na novac ili druge činidbe koje imaju gospodarsku vrijednost;

(d) autorska prava, prava industrijskog vlasništva kao što su patenti, korisnički modeli, industrijski dizajn ili modeli, zaštitne marke ili imena, oznake porijekla, znanje (know-how) i ugled (goodwill);

(e) prava na obavljanje gospodarske djelatnosti koja proizlaze iz odobrenja državnih organa, a uključuju dozvole, npr. za istraživanje i iskoristavanje prirodnih bogatstava.

2. Izraz "ulagatelj" označava bilo koju fizičku ili pravnu osobu jedne ugovorne stranke koja je uložila, ulaze ili ima namjeru ulagati na području druge ugovorne stranke.

3. Izraz "fizička osoba" označava u odnosu na ugovorne stranke bilo koju fizičku osobu koja ima državljanstvo ugovornih stranaka iz ovog Ugovora.

4. Izraz "pravna osoba" označava:

(a) bilo kakvu jedinicu oformljenu na teritoriju jedne od ugovornih stranaka i priznata je kao pravna osoba sukladno odgovarajućem državnom zakonodavstvu;

(b) pravne osobe uspostavljene prema pravu bilo koje države, a koje izravno ili neizravno kontroliraju državljanji te ugovorne stranke ili pravne osobe koje imaju sjedište i obavljaju stvarnu gospodarsku djelatnost na teritoriju te ugovorne stranke - podrazumijevajući da kontrola obuhvaća pretežni dio udjela u vlasništvu.

5. Bilo kakva promjena oblika ulaganja priznata prema zakonima i propisima ugovorne stranke na čijem se teritoriju ulaganje vrši, ne utječe na prirodu samog ulaganja.

6. Ako je ulaganje izvršeno od ulagatelja koji nije opisan pod točkom 4b) ovog članka, a u kojem ulagatelj ima pravični udjel, takav ulagatelj uživati će pogodnosti ovog ugovora u okviru takvog neizravnog udjela. Ulagatelj ipak neće uživati pogodnosti ovog ugovora ako izazove spor prema drugom stranom ulagatelju po ugovoru o zaštiti ulaganja koji je sklopila ugovorna stranka na čijem je području izvršio navedeno ulaganje.

7. Izraz "isplata" podrazumijeva bilo koju svotu novca koja proizlazi iz ulaganja, a posebno, ali ne isključivo: profite, glavnice, dividende, nagrade, honorare ili drugi приход.

8. Izraz "teritorij" podrazumijeva područje na kopnu, vodi i zraku Republike Makedonije ili Republike Hrvatske na kojem prema međunarodnom pravu odnosna država vrši svoja suverena prava istraživanja i iskoristavanja prirodnih izvora i

природните извори и богатства на тие подрачја. Кај Република Хрватска изразот "територија" го подразбира и подрачјето на морето, вклучувајќи го морското дно и подземје кои продолжуваат на надворешната граница на територијалното море.

Член 2

Поттикнување и одобрување на вложувањата

(1) Секоја договорна страна на својата територија ќе ги поттикнува вложувањата на вложувачите на другата договорна страна и ќе ги дозволи таквите вложувања според своите закони и прописи.

(2) Кога договорната страна ќе го дозволи вложувањето на својата територија, во согласност со своите закони и прописи, ќе ги издаде потребните одобренія во врска со таквото вложување со поткрепа на лиценци, спогодби и договори за техничка, трговска или административна соработка. Секоја договорна страна, по потреба, ќе настојува да издаде потребни одобренія поврзани со работата на советници или други квалификувани лица со странско државјанство.

(3) Договорните страни на вложувачите на другата договорна страна ќе овозможат оптимално запознавање со можностите за вложување.

Член 3

Заштита и услови на вложувањата

(1) Секоја договорна страна ќе ги заштити во рамките на својата територија вложувањата на вложувачите на другата договорна страна извршени во согласност со нејзините закони и прописи, и нема со неоправдани и неправични мерки да влијае на управувањето, одржувањето, употребата, користењето, проширувањето, продажбата, и во краен случај, на укинувањето на таквото вложување.

(2) Секоја договорна страна ќе обезбеди правичност на условите за вложување на вложувач од другата договорна страна во рамките на својата територија. Условите за вложување не смеат да бидат понеповолни од условите кои секоја договорна страна ги применува за вложувањата на вложувачите на најповластена нација, ако овие услови се поповолни. Во случај на заеднички потфати (joint ventures), истите ги уживаат наведените погодности како целина.

(3) Условите на најповластена нација нема да се применуваат на привилегии кои ги пружа самата договорна страна спрема вложувачите на трети држави врз основа на нивното членство или здруженијата на слободниот пазар, царинска унија, заеднички пазар или врз основа на постојни или идни конвенции кои се однесуваат на одбегнување на двојно оданочување или конвенција која се однесува на други даночни прашања.

Член 4

Експропријација и надоместок

(1) Нисдна договорна страна не смее да преземе посредни или непосредни мерки на експропријација, национализација или други мерки од исто значење спрема вложувањата на вложувачите на другата договорна страна, освен во случај тие мерки да се преземени во јавен интерес, на правична основа, по законска постапка, и ако е предвиден соодветен надоместок за експроприраната сопственост.

Надоместокот мора да одговара на пазарната вредност на експроприраното вложување непосредно пред да е извршена експропријацијата, односно пред да е завршена постапката за експропријација. Надоместокот за штетата ги содржи и каматите пресметани на годишна LIBOR основа од денот на национализацијата или експропријацијата до денот на исплатата.

Износот на надоместокот ќе се одреди во слободно преносива конвертибилна валута и ќе биде исплатен без одлагање, на овластено лице без оглед на неговото живеалиште односно престојувалиште.

Исплатата на надоместокот мора да се изврши без одлагање што подразбира временски период кој по редовен тек на работите е потребен да се изврши преносот на средствата.

Наведениот временски период почнува да тече од денот на поставувањето на барањето за надоместок и не смее да го надмине рокот од три месеци.

(2) Вложувачите на двете договорни страни кои трпат штета во вложувањата на територијата на другата договорна страна, а која се однесува на војна или други вооружени судири, состојба на

бogatstava tih područja. Kod Republike Hrvatske izraz "teritorij" podrazumijeva i područje mora, uključujući morsko dno i podzemlje koji se nastavljaju na vanjsku granicu teritorijalnog mora.

CLANAK 2.

Poticanje i dopuštanje ulaganja

1. Svaka ugovorna stranka ce na svom teritoriju poticati ulaganja ulagatelja druge ugovorne stranke i dopustiti takva ulaganja prema svojim zakonima i propisima.
2. Kada ugovorna stranka dopusti ulaganje na svom teritoriju, u skladu sa svojim zakonima i propisima, izdat ce potrebna odobrenja u vezi s takvim ulaganjem, uz potporu licencnim sporazumima te ugovorima o tehničkoj, trgovačkoj ili administrativnoj suradnji. Svaka ce ugovorna stranka, prema potrebi, nastojati izdati potrebna odobrenja vezana za djelatnosti savjetnika ili drugih kvalificiranih osoba stranog drzavljanstva.
3. Ugovorne stranke ce ulagateljima druge ugovorne stranke omoguciti optimalno upoznavanje s mogucnostima ulaganja.

CLANAK 3.

Zaštita i uvjeti ulaganja

1. Svaka ugovorna stranka ce zaštititi u okviru svog teritorija ulaganja ulagatelja druge ugovorne stranke izvršena u skladu sa njenim zakonima i propisima, te neće neopravdanim i nepravičnim mjerama utjecati na upravljanje, održavanje, upotrebu, uživanje, proširenje, prodaju ili, u krajnjem slučaju, ukidanje takvog ulaganja.
2. Svaka ugovorna stranka osigurat će pravičnost uvjeta ulaganja ulagatelja druge ugovorne stranke u okvirima svog teritorija. Uvjeti ulaganja ne smiju biti nepovoljniji od uvjeta koje svaka ugovorna stranka primjenjuje na ulaganja ulagatelja najповластеније nacije, ako su ovi uvjeti povoljniji. U slučaju zajedničkih poduhvata (joint ventures), Isti uzivaju navedene pogodnosti kao cjelina.
3. Uvjeti najповластеније nacije neće se primjenjivati na privilegije koje pruža sama ugovorna stranka prema ulagateljima trećih država na temelju njihovog članstva ili udruženja na слободном tržištu, царинској унији, заједничком тржишту или на temelju postojeće ili buduće konvencije koja se odnosi na izbjegavanje dvostrukih oporezivanja ili konvencija koje se odnose na druga porezna pitanja.

CLANAK 4.

Izvlaštenje i naknada

1. Nijedna ugovorna stranka ne smije poduzeti izravne ili neizravne mjere izvlaštenja, nacionalizacije ili druge mjere istog značaja prema ulaganjima ulagatelja druge ugovorne stranke, osim u slučaju da su te mjere poduzete u javnom interesu, na pravičnoj osnovi, prema zakonskom postupku, te ako je predviđena odgovarajuća naknada za izvlašteno vlasništvo.

Takva naknada mora odgovarati tržišnoj vrijednosti izvlaštenog ulaganja непосредно prije nego je izvlaštenje izvršeno односно prije no što je postupak izvlaštenja bio objavljen. Naknada za štetu sadrži i kamate izračunate na godišnjoj LIBOR osnovi od дана национализације или извлаštenja до дана isplate.

Iznos naknade одredit će се u слободно преносивој конвертибилној валути те će бити исплаћен без одлагања, овлаštenoj особи без обзира на негово живеалиште односно боравиште.

Isplata naknade mora се obaviti "без одлагања", što podrazumijeva vremensko razdoblje koje је po редовном tijekom stvari potrebno da bi се izvršio пренос sredstava.

Navedeno razdoblje počinje teći od дана postavljanja zahtjeva за naknadu i не smije prekoračiti rok od три mjeseca.

2. Ulagatelji obiju ugovornih stranaka koji trpe štetu u ulaganjima на teritoriju druge ugovorne stranke, а koja се odnosi на rat или druge оружане sukobe, stanje државне

државна загрозност, побуна, востание или немири, имаат право на надоместок на штета во вид на обештетување, компензација или друг вид надоместок, според условите кои не можат да бидат понеповолни од оние кои се признаваат за сопствените вложувачи односно на вложувачите од трети држави.

Исплатата на наведените надоместоци ќе се изврши штом е тоа можно, без одлагање во слободно преносива конвертибилна валута.

(3) Вложувачите од член 1 став (4) точка б) од овој договор не може да поднесат барање за надоместок на штетата од ставот (1) и (2) на овој член ако надоместокот бил исплатен по сличним одредби од друг договор за заштита на вложувањата кој го заклучила договорната страна на чија територија вложувањето било извршено.

Член 5

Пренос

(1) Секоја договорна страна на чија територија е извршено вложување на вложувачите на другата договорна страна кои ги извршиле наведените вложувања ќе им дозволи слободен пренос на средствата врзани за вложувањата, а особено на:

а) влогот и дополнителните суми на пари потребни за одржување и проширување на вложувањата;

б) заработката, добивката, камати, дивиденди и други редовни приходи;

в) износите за враќање на кредити, вклучувајќи и камати според правосилен и документиран договор кој е во непосредна врска со одреденото вложување;

г) договорните надоместоци (*ROYALTIES*) и провизии;

д) приходите од целосна или делумна продажба или укинување на вложувањето;

е) надместоците од членот 4 на овој договор;

ж) заработките на државјаните на едната договорна страна на кои им е дозволена работа во рамките на вложувањата на територијата на другата договорна страна.

(2) Преносите мора да бидат извршени и пресметани без одлагање, во конвертибилна валута според редовниот курс на денот на преносот, во согласност со постапката која ја пропишала договорната страна на чија територија вложувањето е извршено, под услов да се намирени сите финансиски обврски спрема таа договорна страна.

(3) Договорните страни согласно договараат дека условите за извршување на преносот од ставот (1) и (2) на овој член не смат да бидат понеповолни од условите договорени за пренос кои произлегуваат од вложувањата на било која трета држава.

Член 6

Пренос на права (суброгација)

(1) Ако едната договорна страна или некоја агенција изврши плаќање на било кои од нејзините вложувачи под гаранција или осигурување во согласност со договорот за вложување, другата договорна страна ќе го признае таквиот пренос на права (суброгација) во корист на договорната страна или агенција во поглед на сите права на претходниот вложувач.

Договорната страна или агенција на која се пренесени правата на вложувач по пат на суброгација, има право на истите права како и вложувачот, и за да ги оствари, мора да ги преземе и извршува сите обврски кои за него од така осигуреното вложување произлегуваат.

(2) Во случај на пренос на права (суброгација) од ставот (1) на овој член вложувачот не е овластен на подигање тужба ако за тоа посебно не го овласти договорната страна или агенција на договорната страна која ги презела правата од договорот.

Член 7

Решавање на спорови меѓу едната договорна страна и вложувачите на другата договорна страна

(1) Во случај на спор меѓу едната договорна страна и вложувачот на другата договорна страна, вложувачот е должен за постоењето на таквиот спор писмено да ја извести другата договорна страна, вклучувајќи детални податоци.

ugroženosti, pobune, ustanaka ili nemira imaju pravo na naknadu štete u obliku odštete, kompenzacije ili drugih vrsta naknade, prema uvjetima koji ne mogu biti nepovoljniji od onih koji se priznaju za vlastite ulagatelje odnosno ulagatelje trećih država.

Isplata navedenih naknada izvršit će se, čim je to moguće, bez odlaganja u slobodno prenosivoj konvertibilnoj valuti.

3. Ulagatelji iz članka 1., stavka (4), točka b) ovog ugovora ne mogu podnijeti zahtjev za naknadu štete iz stavka (1) i (2) ovog članka ako je naknada bila isplaćena prema sličnim odredbama iz drugog ugovora o zaštiti ulaganja kojeg je zaključila ugovorna stranka na čijem je teritoriju ulaganje bilo izvršeno.

CLANAK 5.

Prijenos

1. Svaka ugovorna stranka na čijem su teritoriju izvršena ulaganja dozvolit će ulagateljima druge ugovorne stranke koji su navedena ulaganja izvršili slobodan prijenos sredstava vezanih za ulaganja, a poglavito:

a) uloga i dodatnih svota novca potrebnih za održavanje i razvijanje ulaganja;

b) zarada, dobiti, kamata, dividendi i drugih redovnih prihoda;

c) iznosa na ime povrata zajma uključujući i kamate prema pravovaljanom i dokumentiranom ugovoru koji je u izravnoj vezi s određenim ulaganjem;

d) ugovornih naknada (royalties) i provizija;

e) prihodi od cjelokupne ili djelomične prodaje ili ukidanja ulaganja;

f) naknade iz članka 4. ovog ugovora;

g) zarade državljanina jedne ugovorne stranke kojima se dozvoljava rad u okviru ulaganja na teritoriju druge ugovorne stranke.

2. Prijenosi moraju biti izvršeni i obračunati bez odlaganja, u konvertibilnoj valuti prema redovnom tečaju na dan prijensa, u skladu s postupcima koje je propisala ugovorna stranka na čijem je teritoriju ulaganje izvršeno, pod uvjetom da su podmirene sve financijske obveze prema toj ugovornoj stranci.

3. Ugovorne stranke suglasno ugovaraju da uvjeti izvršenja prijensa iz stavaka (1) i (2) ovog članka ne smiju biti nepovoljniji od uvjeta ugovorenih za prijenos koji proizlazi iz ulaganja bilo koje treće države.

CLANAK 6.

Prijenos prava /subrogacija/

1. Ako jedna ugovorna stranka ili neka agencija izvrši plaćanje bilo kojem od njezinih ulagatelja pod garancijom ili osiguranjem u skladu s ugovorom o ulaganju, druga ugovorna stranka priznat će valjanost takvog prijensa prava (subrogacije) u korist ugovorne stranke ili agencije u pogledu svih prava prijašnjeg ulagatelja.

Ugovorna stranka ili agencija na koju su prenesena prava ulagatelja subrogacijom, ima pravo na ista prava kao i ulagatelj, te da bi ih ostvarila, mora preuzeti i izvršavati sve obveze koje za njega iz tako osiguranog ulaganja proizlaze.

2. U slučaju prijensa prava (subrogacije) opisane u stavku 1. ovog članka ulagatelj nije ovlašten na podizanje tužbe ako ga na to posebno ne ovlaste ugovorna stranka ili agencija ugovorne stranke koja je preuzela prava iz ugovora.

CLANAK 7.

Rješavanje sporova između jedne ugovorne stranke i ulagatelja druge ugovorne stranke

1. U slučaju nesuglasice između jedne ugovorne stranke i ulagatelja druge ugovorne stranke, ulagatelj je dužan o postojanju takve nesuglasice pisмено obavijestiti, uključujući detaljne podatke, drugu ugovornu stranku.

- (2) Било кој спор меѓу едната од договорните страни и вложувачот на другата договорна страна, вклучувајќи ги и споровите кои се однесуваат на обештетувањата во примерите на експропријација, национализација, конфискација или слични мерки, како и споровите кои се однесуваат на сумата за соодветни плаќања, би требало да се решаваат спогодбено.
- (3) Во случај кога спорот не може да се реши спогодбено во рок од шест месеци од денот на писмениот поднесок со кој е известена другата договорна страна, за спорните прашања засегнатиот вложувач може да предложи, според своја проценка, спорот да се решава:

a) пред судот на договорната страна на чија територија вложувањето е извршено;

b) пред арбитражниот суд во согласност со арбитражните правила на Комисијата за меѓународно трговско право на ООН (УНЦИТРАЛ).

(4) Арбитражната одлука ќе се донесе врз основа на:

- одредбите на овој договор;

- националното право на договорната страна на чија територија вложувањето е извршено, вклучувајќи ги и правилата за судир на законите;

- правилата и општоприфатените начела на меѓународното право.

(5) Арбитражната одлука е конечна и задолжителна за двете страни во спорот. Секоја договорна страна е должна да ја изврши арбитражната одлука според прописите на националното право.

Член 8

Решавање на спорови меѓу договорните страни

(1) Споровите меѓу договорните страни кои се однесуваат на толкувањата и примената на одредбите на овој договор, ќе се решаваат со советување и преговори по дипломатски пат.

(2) Доколку договорните страни не можат да постигнат спогодба за спорните прашања во рок од шест (6) месеци од започнувањето на спорот, за тие прашања ќе одлучува, врз основа на барање од било која договорна страна, арбитражен суд конституиран на следниов начин:

Секоја договорна страна ќе именува по еден арбитер, а така именуваните арбитри ќе именуваат претседател кој мора да биде државјанин на трета држава која одржува дипломатски односи со двете договорни страни.

(3) Ако едната договорна страна не именува арбитер, ниту се јавува на повикот на другата договорна страна тоа а го стори во рок од два (2) месеци, арбитер на барање на договорната страна која поставила арбитер ќе именова претседателот на Меѓународниот суд на правдата.

(4) Ако именуваните арбитри не може да се согласат за избор на претседател во рок од два (2) месеци од нивното именување, ќе го именува на барање на било која договорна страна претседателот на Меѓународниот суд на правдата.

(5) Ако во случаите од ставот (3) и (4) на овој член претседателот на Меѓународниот суд на правдата е спречен во вршењето на својата функција или ако е државјанин на една од договорните страни, претседателот ќе го именува потпретседателот, а во случаите на негова спреченост или припадност на една од договорните страни, претседателот ќе го именува најстариот судија на Судот кој не е државјанин ниту на една од договорните страни.

(6) Арбитражниот суд ќе ја одреди постапката во согласност и со други договори меѓу договорните страни. Судот ќе донесе одлука со мнозинство на гласови.

(7) Одлуката на арбитражниот суд е конечна и задолжителна за двете страни.

(8) Секоја страна ги поднесува своите трошоци сврзани за учествување и застапување во арбитражната постапка. Трошоците за претседателот и останатите трошоци ќе ги поднесат на еднакви делови договорните страни.

Судот може да одлучи поголемиот дел од трошоците да ги поднесе едната договорна страна и таквата одлука е задолжителна за двете договорни страни.

2. Било кој спор između ugovorne jedne od ugovornih stranaka i ulagatelja druge ugovorne stranke, uključujući i sporove u svezi obeštećenja u primjerima izvlaštenja, nacionalizacije, konfiskacije ili sličnih mjera, te sporove u svezi iznosa odgovarajućih plaćanja, trebalo bi rješavati sporazumno.

3. U slučaju kada se spor ne može riješiti sporazumno u roku od šest mjeseci od dana pismenog podneska kojim je izvijestena druga ugovorna stranka glede spornih pitanja dotičnog ulagatelja, može predložiti, prema svojoj procjeni, da se spor rješava:

a) pred sudom ugovorne stranke na teritoriju koje je ulaganje izvršeno;

b) pred arbitražnim sudom sukladno arbitražnim pravilima Komisije za međunarodno trgovačko pravo OUN (UNCITRAL).

4. Arbitražna odluka donijet će se na temelju:

- odredaba ovog ugovora;

- nacionalnog prava ugovorne stranke na čijem je teritoriju ulaganje izvršeno, uključujući i pravila o sukobu zakona;

- pravilima i općeprihvaćenim načelima međunarodnog prava.

5. Arbitražna odluka konačna je i obvezujuća za obje stranke u sporu. Svaka ugovorna stranka dužna je izvršiti arbitražnu odluku prema propisima nacionalnog prava.

CLANAK 8.

Rješavanje sporova između ugovornih stranaka

1. Sporovi između ugovornih stranaka koji se odnose na tumačenje i primjenu odredaba ovog Ugovora, riješit će se savjetovanjem i pregovorima diplomatskim putem.

2. Ukoliko ugovorne stranke ne mogu postići sporazum o spornim pitanjima u roku od šest (6) mjeseci nakon početka spora, o tim će pitanjima odlučiti na temelju zahtjeva bilo koje od ugovornih stranaka arbitražni sud konstituiran kako slijedi:

Svaka ugovorna stranka imenovat će po jednog arbitra, a tako imenovani arbitri imenovat će predsjedatelja koji mora biti državljanin treće države koja održava diplomatske odnose s obje ugovorne stranke.

3. Ako jedna ugovorna stranka ne imenuje arbitra, niti se odazove pozivu druge stranke da to učini u roku od dva (2) mjeseca, arbitra će na zahtjev ugovorne stranke koja je postavila arbitra imenovati predsjednik Međunarodnog suda pravde.

4. Ako se imenovani arbitri ne mogu suglasiti o izboru predsjedatelja u roku od dva (2) mjeseca od njihovog imenovanja, imenovat će ga na zahtjev bilo koje ugovorne stranke predsjednik Međunarodnog suda pravde.

5. Ako je u slučajevima iz stavka (3.) i (4.) ovog članka predsjednik Međunarodnog suda pravde spriječen u obnašanju svoje funkcije ili ako je državljanin jedne od ugovornih stranaka, predsjedatelja će imenovati potpredsjednik, a u slučajevima njegove spriječenosti ili pripadnosti jednoj od ugovornih stranaka, predsjedatelja će imenovati najstariji sudac Suda koji nije državljanin niti jedne ugovorne stranke.

6. Arbitražni sud će odrediti postupak u skladu i sa drugim dogovorima između ugovornih stranaka. Sud će donijeti odluku većinom glasova.

7. Odluka arbitražnog suda konačna je i obvezujuća za obje stranke.

8. Svaka stranka snosi svoje troškove vezane za sudjelovanje i zastupanje u arbitražnom postupku. Troškove predsjedatelja i ostale troškove podijelit će na jednake dijelove ugovorne stranke.

Sud može odlučiti da veći dio troškova snosi jedna ugovorna stranka i takva je odluka obvezujuća za obje ugovorne stranke.

Поповолно право

Ако домашното право на било која договорна страна, обврски по меѓународното позитивно право или обврски кои произлегуваат од подоцна извршени дополнувања на овој договор склучени помеѓу договорните страни, содржат оншти или посебни одредби кои за вложувачите на договорните страни одредуваат примена на поповолни услови од оние пропишани со овој договор, ќе се применуваат поповолните одредби во онаа мерка во која се поповолни од одредбите на овој договор.

Член 10

Преговори и размена на информации

На барање од едната договорна страна, другата договорна страна веднаш ќе пристапи на преговори за толкување и примена на овој договор.

На барање од едната договорна страна, другата договорна страна е должна да ги пружи потребните информации за законите, прописите, одлуките, административната пракса, постапка или политика чија примена влијае на вложувањата на кои се однесува овој договор.

Член 11

Влегување во сила

Овој договор влегува во сила со денот на примањето на последното известување по дипломатски пат на едната договорна страна на другата за исполнување на сите со законодавството предвидени услови за влегување во сила на овој договор.

Член 12

Траење и престанок на договорот

(1) Овој договор останува во сила за период од десет (10) години од денот на неговото влегување во сила и автоматски се продолжува по истекот на тој рок за наредните десет (10) години, освен во случај кога едната договорна страна ќе ја извести по дипломатски пат другата договорна страна за намерата за откажување на договорот и тоа најмалку една година пред истекот на првиот или било кој следен десетгодишен период. Известувањето за откажување на договорот влегува во сила и договорот се смета за откажан по истекот на една година од денот кога другата договорна страна го примила по дипломатски пат известувањето за откажување на договорот.

(2) На вложувањата извршени пред настапувањето на откажувањето на договорот, ќе се применуваат одредбите на овој договор за период од десет (10) години од денот на престанувањето на овој договор.

Овој договор е составен во Загреб, на ден 6 јули 1994 година, во два примерока, секој на македонски, хрватски и англиски јазик. Во случај на несогласување, меродавен е англискиот текст на договорот.

ЗА ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА

ЦЕВДЕТ ХАЈРЕДИНИ
МИНИСТЕР ЗА ФИНАНСИИ НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА

НАДАН ВИДОШЕВИЌ
МИНИСТЕР ЗА СТОПАНСТВО НА
РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА

ZA VLADU REPUBLIKE
MAKEDONIJE

ZA VLADU REPUBLIKE
HRVATSKE

AGREEMENT

BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE
REPUBLIC OF MACEDONIA

AND

THE GOVERNMENT OF THE
REPUBLIC OF CROATIA

CONCERNING

THE ENCOURAGEMENT AND RECIPROCAL
PROTECTION OF INVESTMENTS

THE REPUBLIC OF MACEDONIA AND THE REPUBLIC OF CROATIA,
hereinafter referred as the Contracting Parties,

Desiring to intensify economic cooperation to the mutual
benefit of both States,

Povoljnije pravo

Ako domaće pravo bilo koje ugovorne stranke, obveze međunarodnog pozitivnog prava ili obveze koje proizlaze iz kasnijih dodataka ovom Ugovoru sklopljenih između ugovornih stranaka, sadrže opće ili posebne odredbe koje za ulagača ugovorne stranke određuju primjenu povoljnijih uvjeta od onih propisanih ovim Ugovorom, primjenjivat će se povoljnije odredbe u onoj mjeri u kojoj su povoljnije od odredaba ovog Ugovora.

CLANAK 10.

Pregovori i razmjena informacija

Na zahtjev jedne ugovorne stranke, druga ugovorna stranka odmah će pristupiti pregovorima o tumačenju i primjeni ovog Ugovora.

Na zahtjev jedne ugovorne stranke druga je ugovorna stranka dužna pružiti potrebne informacije o zakonima, propisima, odlukama, administrativnoj praksi, postupku ili politici čija primjena utječe na ulaganja na koja se odnosi ovaj Ugovor.

CLANAK 11.

Stupanje na snagu

Ovaj Ugovor stupa na snagu danom primitka zadnje obavijesti diplomatskim putem jedne ugovorne stranke drugoj o ispunjenju svojim zakonodavstvom predviđenih uvjeta za stupanje na snagu ovog Ugovora.

CLANAK 12.

Trajanje i prestanak Ugovora

Ovaj Ugovor ostaje na snazi za razdoblje od deset (10) godina od dana njegovog stupanja na snagu i prešutno se produžuje nakon isteka tog roka za daljnjih deset (10) godina, osim u slučaju kad jedna ugovorna stranka izvijesti diplomatskim putem drugu ugovornu stranku o namjeri otkaza Ugovora, i to najmanje godinu dana prije isteka prvog ili bilo kojeg slijedećeg desetogodišnjeg razdoblja. Obavijest o otkazu Ugovora stupa na snagu i Ugovor se smatra otkazanim protekom godine dana od dana kada je druga ugovorna stranka primila diplomatskim putem obavijest o otkazu Ugovora.

2. Na ulaganja učinjena prije no što je nastupio otkaz Ugovora, primjenjivat će se odredbe ovog Ugovora za razdoblje od deset (10) godina od dana prestanka ovog Ugovora.

Ovaj Ugovor sačinjen je u _____, dne _____
u dva primjerka, svaki na makedonskom, hrvatskom i engleskom jeziku. U slučaju neslaganja, mjerodavan je engleski tekst Ugovora.

Intending to create and maintain favourable conditions for investments by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party,

Recognizing the need to promote and protect foreign investments with the aim to foster the economic prosperity of both Contracting Parties,

Have agreed as follows:

**ARTICLE 1
Definitions**

For the purpose of this Agreement

1. The term "investment" means any kind of asset invested by an investor of one Contracting Party, provided that they have been made in accordance with the laws and regulations of the other Contracting Party and shall include in particular though not exclusively:

- a) movable and immovable property as well as any other rights "in rem" such as servitude, mortgages, liens, pledges;
- b) shares, parts or any other of participation in companies;
- c) claims to money or to any performance having an economic value;
- d) copyrights, industrial property rights (such as patents, utility models, industrial design or models, trade or service marks, trade names, indications or origin), know-how and goodwill;
- e) rights granted by a public authority to carry out an economic activity, including concessions, for example, to search for, extract or exploit natural resources.

2. The term "investor" refers to any natural or legal person of one Contracting Party that invested, is investing or intends to invest on the territory of the other Contracting Party.

3. The term "natural person" refers with regard to either Contracting Party to any natural person who is a national of the parties to this Agreement.

4. The term "legal person" means:

- a) any entity established on the territory of either Contracting Parties and recognized as a legal person in accordance with the respective state legislature;
- b) legal entities established under the law of any country which are, directly or indirectly, controlled by nationals of that Contracting Party or by legal entities having their seat, together with real economic activities in the territory of that Contracting Party; it being understood that control requires substantial part in the ownership.

5. Any change in the form of an investment, admitted in accordance with laws and regulations of the Contracting Party in whose territory the investment was made, does not affect its character as an investment.

6. If the investment is made by an investor through an entity not covered by paragraph 4b) of this Article, in which he holds an equity participation, such investor shall enjoy the benefits of this Agreement to the extent of such indirect equity participation, provided, however, that such an investor shall not enjoy the benefits of this Agreement if the investor invokes the dispute settlement mechanism under another foreign investment protection agreement concluded by the Contracting Party in whose territory the investment is made.

7. The term "return" means all amounts yielded by an investment and in particular, though not exclusively, profits, interest, capital gains, dividends, royalties, fees or other current income;

8. The term "territory" means the territory on land, water and in air of the Republic of Macedonia or the Republic of Croatia respectively, over which the State concerned exercises, in accordance with international law, sovereign rights for the purpose of exploration and exploitation of natural resources of such areas: As far as the Republic of Croatia is concerned the term "territory" means also those maritime areas, including the seabed and subsoil adjacent to the outer limit of the territorial sea.

Article 2 Promotion and Admission of Investments

1. Each Contracting Party shall promote, in its territory, investments by investors of the other Contracting Party and admit such investments in accordance with its laws and regulations.

2. When a Contracting Party shall have admitted an investment in its territory, it shall grant in accordance with its laws and regulations the necessary permits in connection with such an investment and with the carrying out of licensing agreements and contracts for technical, commercial or administrative assistance. Each Contracting Party shall, whenever needed, endeavour to issue the necessary authorizations concerning the activities of consultants and other qualified persons of foreign nationality.

3. The Contracting Parties shall enable investors of the other Contracting Party to get optimal information about possibilities of investing.

Article 3 Protection and Treatment of Investments

1. Each Contracting Party shall protect within its territory, investments made in accordance with its laws and

regulations by investors of the other Contracting Party and shall not impair by unreasonable or discriminatory measures the management, maintenance, use, enjoyment, extension, sale and should it so happen, liquidation of such investments.

2. Each Contracting Party shall ensure fair and equitable treatment, within its territory, of the investments of the investors of the other Contracting Party. This treatment shall not be less favourable than that granted by each Contracting Party to investments made in its territory by investors of the most favoured nation, if this latter treatment is more favourable. As for joint ventures they shall enjoy the aforementioned treatment as entity.

3. The treatment of the most favoured nation shall not apply to privileges which either Contracting Party accords to investors of a third State because of its membership in, or association with, a free trade area, customs union, common market or to an existing or future convention on the avoidance of double taxation of a convention on other fiscal matters.

Article 4 Expropriation and Compensation

1. Neither of the Contracting Parties shall take, either directly or indirectly, measures of expropriation, nationalization or any other measure having the same nature or an equivalent effect against investments belonging to investors of the other Contracting Party, unless the measures are taken in the public interest, on a non-discriminatory basis and under due process of law and provided that provisions be made for effective and adequate compensation.

Such compensation shall amount to the market value of the expropriated investment immediately before the expropriation or the impending expropriation become public knowledge. The compensation for damage includes also the interest calculated on the annual LIBOR basis from the date of nationalization to the date of payment.

The amount of compensation shall be settled in the currency convertible and freely transferable and paid without undue delay to the person entitled there to without regard to its residence or domicile. A transfer shall be deemed to be made "without undue delay" if effected within such period as is normally required for the completion or transfer formalities. The said period shall commence on the day on which the relevant request has been submitted and may not exceed three months.

2. Investors of either Contracting Party who suffer losses of their investments in the territory of the other Contracting Party due to war or other armed conflict, a state of national emergency, revolt, insurrection or riot shall be accorded, with respect to restitution, indemnification, compensation or other settlement, a treatment which is no less favourable than that accorded to its own investors or to investors of any third State. Resulting payments shall, whenever possible, be transferable without delay, in the convertible and freely transferable currency.

3. Investors referred to in Article 1, paragraph 4, letter b) may not raise a claim based on paragraph 1 or 2 of this Article of compensation has been paid pursuant to a similar provision in another Investment Protection Agreement concluded by the Contracting Party in the territory of which the investment has been made.

Article 5 Transfer

1. Each Contracting Party, in whose territory investments have been made by investors of the other Contracting Party, shall grant those investors a free transfer of the payments relating to these investments, particularly of:

- a) the capital and additional sums necessary for the maintenance and development of the investment;
- b) gains, profits, interests, dividends and other current income;
- c) funds in repayment of loans including interest regularly contracted and documented and directly related to a specific investment;
- d) royalties and fees;
- e) the proceeds from a total or partial sale or liquidation of an investment;
- f) compensations provided for in Article 4;
- g) the earnings of nationals of one Contracting Party who are allowed to work in connection with an investment in the territory of the other.

2. Transfers shall be effected without delay in a freely convertible currency in the normal applicable exchange rate at the date of the transfer, in accordance with the procedures established by the Contracting Party in whose territory the investment was made, provided that all financial obligations toward this Contracting Party have been fulfilled.

3. The Contracting Parties undertake to accord to transfers referred to in paragraphs 1 and 2 of this Article a treatment no less favourable than that accorded to transfers originating from investments made by investors of any third State.

Article 6 Subrogation

1. If a Contracting Party or any agency makes a payment to any of its investors under a guarantee or insurance, it has contracted in respect of an investment, the other Contracting Party shall recognize the validity of the subrogation in favour of the former Contracting Party or agency to any right or title held by the investor.

The Contracting Party or any agency that is subrogated in the rights of an investor shall be entitled to the same rights as those of the investor and to the extent that they exercise such rights they shall do so subject to the obligations of the investor pertaining to such insured investment.

2. In the case of subrogation as defined in paragraph 1 above, the investor shall not pursue a claim unless authorized to do so by the Contracting Party or any agency thereof.

Article 7 Settlement of Disputes between One Contracting Party and an Investor of the Other Contracting Party

1. Disputes between one of the Contracting Parties and an investor of the other Contracting Party shall be notified in writing, including detailed information, by the investor to the host Contracting Party of the investment.

2. Any dispute between one Contracting Party and an investor of the other Contracting Party including the disputes in connection with compensation in case of expropriation, nationalization, confiscation or similar measures, as well as the disputes in connection with the amounts of appropriate payments should be settled by agreement.

3. If the dispute cannot be settled amicably within six months from the date of the written notification by which the other Contracting Party has been advised about the subject of the dispute, the investor concerned may suggest, at his own choice, that the dispute be submitted to:

- the competent court of the Contracting Party in the territory of which the investment has been made;
- the "ad hoc" court of arbitration established under the Arbitration Rules of Procedure of the United Nations Commission for International Trade Law (UNCITRAL).

4. The arbitration award shall be based on:
- the provisions of this Agreement;
- the national law of the Contracting Party in whose territory the investment was made, including the rules relative to conflicts of law;
- the rules and the universally accepted principles of international law.

5. The arbitration decisions shall be final and binding for the Parties in conflict. Each Contracting Party undertakes to execute the decisions in accordance with its national law.

Article 8 Settlement of Disputes between Contracting Parties

1. Disputes between Contracting Parties regarding the interpretation and application of the provisions of this Agreement shall be settled by consultation and negotiation through diplomatic channels.

2. If both Contracting Parties cannot reach an agreement within six months after the beginning of the dispute between themselves, the latter shall, upon request of either Contracting Party, be submitted to an arbitration tribunal which shall be constituted as follows:

Each Contracting Party shall appoint an arbitrator and these two arbitrators shall nominate a chairman who shall be a national of a third State, which maintains diplomatic relations with both Contracting Parties.

3. If one of the Contracting Parties has not appointed its arbitrator and has not followed the invitation of the other Contracting Party to make that appointment within two months, the arbitrator shall be appointed upon the request of that Contracting Party by the President of the International Court of Justice.

4. If both arbitrators cannot reach an agreement about the choice of the chairman within two months after their

appointment, the latter shall be appointed upon the request of either Contracting Party by the President of the International Court of Justice.

5. If, in the cases specified under paragraphs 3 and 4 of this Article, the President of the International Court of Justice is prevented from carrying out the said function, or if he is a national of either Contracting Party, the appointment shall be made by the Vice-President, and if the latter is prevented or if he is national of either Contracting Party, the appointment shall be made by the most senior Judge of the Court who is not a national of either Contracting Party.

6. Subject to other provisions made by the Contracting Parties, the tribunal shall determine its procedure. The tribunal shall reach its decisions by a majority of votes.

7. The decisions of the tribunal are final and binding for each Contracting Party.

8. Each Contracting Party shall bear the costs of its own member of the tribunal and of its representation in the arbitral proceedings; the costs of the chairman and remaining costs shall be borne in equal parts by the Contracting Parties. The tribunal may, however, decide that a higher proportion of costs shall be borne by one of the Contracting Parties and this award shall be binding on both Contracting Parties.

Article 9 More Favourable Provisions

If the domestic law of either Contracting Party, or obligations under international law existing at present or established hereafter between the Contracting Parties in addition to this Agreement contain a regulation, whether general or specific entitling investments by investors of the other Contracting Party to a treatment more favourable than is provided for by this Agreement, such regulation shall to the extent that it is more favourable prevail over this Agreement.

Article 10 Consultations and Exchange of Informations

Upon request by either Contracting Party, the other Contracting Party shall agree promptly to consultations on the interpretation or application of this Agreement. Upon request by either Contracting Party, information shall be exchanged on the impact that the laws, regulations, decisions, administrative practices or procedures or policies of other Contracting Party may have on investments covered by this Agreement.

Article 11 Entry into Force

This Agreement shall enter into force on the latter date on which either Contracting Party notifies the other that its internal legal requirements for the entry into force of this Agreement have been fulfilled.

Article 12 Duration and Denunciation

1. This Agreement shall remain in force for a period of ten (10) years and shall continue in force thereafter for a similar period or periods unless, one year before the expiration of the initial or any subsequent period, either Contracting Party notifies the other Contracting Party of its intention to denounce the Agreement. The notice of denunciation shall become effective one year after it has been received by the other Contracting Party.

2. In respect to investments made prior to the date when the notice of denunciation of this Agreement become effective, the provisions of this Agreement shall continue to be effective for a period of ten years from the date of denunciation of this Agreement.

Done in _____, on _____ in two original versions, both in Macedonian, Croatian and English languages. In a case of divergency, the English text shall prevail.

FOR THE GOVERNMENT
OF THE REPUBLIC OF MACEDONIA

FOR THE GOVERNMENT
OF THE REPUBLIC OF CROATIA